

Tiltak som kan brukast ved regelbrot

1. Tilhøvet mellom refsingstiltak og klasseleing

Brot på ordensreglementet kan følgjast opp på ulike måtar alt etter kor alvorleg ordensbrotet er, om eleven har gjentakande ordensbrot, og kva slags føresetnader eleven har. Ofte kan det vera nok med uformelt tilsnakk, ein eller fleire ekstra rettleiingssamtalar med eleven som ledd i den samanhengande undervegsvurderinga av orden og åtferda til eleven, eller hyppigare kontakt med eleven sine foreldre enn det som er minstekravet. I andre tilfelle kan skulen finna det nødvendig med ei form for straffesanksjon eller refsingstiltak. Til dette kan berre dei som er nemnde i **punkt 2**, nyttast. Kollektiv straff, fysisk straff eller krenkjande straff kan ikkje i noko tilfelle nyttast. Sjå likevel **punkt 3** om å gripa fysisk inn for å stoppa ei hending.

2. Tiltak som kontaktlærer/lærer kan eller skal brukast som straff for brot på ordensreglementet.

Ein sanksjon skal koma så nær regelbrotet som mogeleg, men likevel ikkje tidlegare enn at kvar sak er forsvarleg opplyst og handsama.

- Skriftleg åtvaring som vert sendt til heimen, og som viser til tiltak som vil bli neste steg:

A. Pålegg om å vera på skulen før eller etter skuletid for samtale med kontaktlærer, rektor eller den rektor gir mynde, eller for å utføra pålagde oppgåver.

B. Pålegg om å retta opp den skaden eleven sjølv har påført skulen sin eigedom og/ eller eigendelar - for eksempel rydda søppel, vaska golv eller fjerna tagging.

C. Restriksjonar i bruken av skulen sine datamaskiner.

D. Avgrensa fridom i friminutta - for eksempel påbod om å vera i nærleiken av ein namngitt tilsett, eller om å halda seg på eit avgrensa område inne eller ute.

E. Pause eller friminutt på andre tidspunkt enn andre elevar.

F. Bortvising frå undervisninga for enkelttimar (inntil to timar) eller resten av dagen - jf. Opplæringslova § 2–10.

G. Mellombels eller permanent overføring til annan klasse eller basisgruppe.

H. I særlege tilfelle kan ein elev flyttast til ein annan skule når omsynet til dei andre elevane gjer det nødvendig, og andre tiltak allereie er prøvd - jf. opplæringslova § 8-1, 3. ledd.

I. Pålegg om å erstatta skade - jf. lov om skadeserstatning §§ 1-1 og 1-2.

Ulovleg bruk av mobiltelefon og andre tilhøve

A. Mellombels beslaglegging av mobiltelefonen for resten av skuledagen dersom skulen sine ordensreglar om bruk av mobiltelefon er brotne.

B. Mobiltelefon som utan samtykke er brukt til å fotografera og/ eller gjera lydopptak av andre elevar, skal beslagleggjast. Er det mistanke om at fotograferinga og/ eller lydopptaket er krenkjande, skal mobiltelefonen leverast til politiet. Eleven sine foreldre skal i slike tilfelle alltid varslast av skulen uavhengig av om også politiet tar kontakt med dei.

C. Rusmiddel og farlege gjenstandar skal beslagleggjast og leverast til politiet. Eleven sine foreldre skal i slike tilfeller alltid varslast av skulen uavhengig av om også politiet tar kontakt med dei.

D. Grove brot på straffelova - for eksempel grov vold, grove truslar, eldspåsetjing, bruk av eksplosiv, grovt hærverk eller grovt tjuveri - skal normalt meldast til politiet.

Eleven sine foreldre skal i slike tilfeller alltid varslast av skulen uavhengig av om også politiet tar kontakt med dei

3. Bruk av fysisk makt for å stansa vald, slåsskamp, hærverk osv.

Tilsette har plikt til å prøva å stansa vald, slåsskamp, hærverk osv. Så sant det er forsvarleg, skal den tilsette gripa inn umiddelbart, og om nødvendig med mild fysisk makt. Den fysiske makta må ikkje ha karakter av straff mot enkeltelev(ar).

Saksbehandlingsreglar ved sanksjonar

4. Krav til skriftleg notat

Dersom eit av tiltaka i **punkt 2** blir sett i verk mot ein elev, må skulen laga eit skriftleg notat som dokumentasjon. Det må gå fram kva for elev tiltaket er retta mot, kva for tiltak som er sett i verk, kva for ordensregel som er broten, tidspunktet for ordensbrotet, tidspunktet for gjennomføring av tiltaket, korleis eleven har forklart seg, og kva eleven sine foreldre og/ eller andre har uttalt. Notatet skal underteiknast av den som har vedtatt tiltaket, og arkiverast. Eleven og/ eller eleven sine foreldre skal utan oppfordring givast kopi eller bli gjort kjende med retten til dokumentinnsyn.

5. Eleven sin rett til å forklara seg

Før det kan takast avgjerd om å bruka eit av tiltaka i **punkt 2**, skal eleven givast anledning til å forklara seg for kontaktlærer, rektor eller den rektor gir mynde - jf. opplæringslova § 2-9, 4. ledd: Før det blir teke avgjerd om refsing, blant anna om bortvising, skal eleven ha høve til å forklare seg munnleg for den som skal ta avgjerda. For at saka skal vera så godt opplyst som mogeleg - jf. forvaltningslova § 17, 1. ledd - må det vurderast om opplysningar skal innhentast frå fleire enn eleven sjølv, for eksempel frå andre elevar og frå dei lærarane som kjenner eleven best - særleg eleven sin kontaktlærer.

6. Sanksjonar som berre kan vedtakast av rektor

a) Det er berre rektor som kan avgjera om eit ordensbrot skal meldast til politiet, eller om det skal krevjast økonomisk erstatning frå elev og/ eller foreldre.

b) Å visa ein elev bort frå skulen.

Rektor sjølv vedtek bortvising etter å ha rådført seg med lærarane til eleven. Før det blir gjort vedtak, skal ein ha vurdert å bruke andre hjelpe- eller refsingstiltak. Foreldra til elevar på årstrinna 1-7 skal varslast før det blir sett i verk bortvising for resten av dagen.

Rektorane kan gi lærarar mynde til å visa ein elev bort frå læraren sine eigne undervisningstimar - jf. opplæringslova § 2-10, siste ledd.

c) Å flytta ein elev til ein annan klasse er eit enkeltvedtak, og skal handsamast etter reglane i forvaltningslova kapittel IV, V og VI.

7. Sanksjonar som berre kan vedtakast av skuleeigar

Å flytta ein elev til ein annan skule er eit enkeltvedtak som må handsamast etter forvaltningslova kapittel IV, V og VI, og opplæringslova § 8-1, 3. ledd der det heiter: Når omsynet til dei andre elevane tilseier det, kan ein elev i særlege tilfelle flyttast til ein annan skole enn den skolen eleven har rett til å gå på etter første leddet. Før det blir gjort vedtak om å flytte ein elev, skal ein ha prøvd andre tiltak. Når det er nødvendig, kan eleven flyttast til ein skole utanfor kommunen, men ikkje slik at eleven må flytte ut av heimen eller at skoleskyssen blir uforsvarleg lang.